

3. Киричук О. Б. Виховання в учнів інтересу до навчання / О. Б. Киричук. – К. : Знання, 1986. – 48 с.
4. Сорока Т.П. Навчальна програма з дисципліни «Основи проектування і моделювання» / Т.П.Сорока. – Тернопіль : ТНПУ ім. В.Гнатюка, 2013. – 7 с.
5. Щукина Г. И. Педагогические проблемы формирования познавательных интересов учащихся / Г. И. Щукина. – М. : Педагогика, 1986. – 208 с.

Кибалюк А.

Науковий керівник – доц. Сорока Т.П.

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ СТОЛЯРНОГО І МЕБЛЕВОГО ВИРОБНИЦТВА

У сучасних умовах науково-технічного прогресу, зміні характеру та умов праці, автоматизації виробництва важливого значення набуває розвиток технічного мислення та творчих здібностей особистості, що відіграє важливу роль у вирішенні виробничо-технічних задач, є основою для винахідництва і раціоналізації.

Творчі здібності особистості починають розвиватися з досить раннього віку, коли звичайна допитливість дитини стає першим етапом на цьому шляху. Сприятливі умови для розвитку творчих здібностей повинні створюватися, насамперед, у загальноосвітній школі, зокрема на уроках трудового навчання і технології через залучення учнів до проектно-технологічної діяльності, розв'язання нетипових, евристичних завдань тощо [1].

Логічною ланкою у продовженні розвитку технічного мислення стає наступне навчання учнів у вищих навчальних закладах (ВНЗ). Особливо тут слід відзначити підготовку студентів – майбутніх учителів трудового навчання і технологій у педагогічних ВНЗ, оскільки вчитель повинен брати безпосередню участь у підготовці підростаючого покоління до трудової діяльності в нових виробничих умовах.

Зважаючи на це підвищуються вимоги щодо належної підготовки студента – майбутнього вчителя трудового навчання і технологій, однією із складових якої є розвиток творчих здібностей, технічного мислення.

Проблеми розвитку технічного мислення особистості у навчальній діяльності досліджувалися у працях багатьох учених. Зокрема, психологічний аспект технічного мислення вивчався психологами А. В. Брушлинським, Є. Н. Кабановою-Меллер, Т. В. Кудрявцевим, Я. А. Пономарьовим, В. В. Чебишевою, І. С. Якиманською та ін. Особливості розвитку технічного мислення при розв'язуванні конструктивно-технічних задач досліджувалися у працях Є. О. Мілеряна, В. А. Гервера, В. В. Колотилова, Т. В. Кудрявцева, І. А. Ройтмана та ін.

Аналіз психолого-педагогічної літератури, досліджень вітчизняних науковців дозволяє зробити висновок що, незважаючи на їх велику кількість, питання розвитку творчих здібностей студентів при вивченні дисциплін практичного спрямування ще недостатньо вивчені, методика їх викладання у вищих навчальних закладах залишається, в основному, традиційною. Вище названі аргументи підтверджують актуальність статті.

Мета статті – описати можливості дисципліни «Технологія столярного і меблевого виробництва» в плані розвитку творчих здібностей студентів.

Творчі здібності особистості нерозривно пов'язані з розвитком мислення людини. У загальному значенні мислення можна визначити як психічний процес пізнавальної діяльності, що характеризується узагальненням і опосередкованим відображенням дійсності, завдяки якому людина пізнає предмети і явища в їх суттєвих ознаках і розкриває їх взаємозв'язки [2].

Процес розвитку творчого потенціалу, розкриття творчих можливостей студентів вимагає значного часу, як і будь-який творчий процес. Для його ефективності необхідно створювати такі умови, щоб кожен студент мав можливість опанувати особистим досвідом творчої діяльності, заснованому на отриманих, добутих самостійно і засвоєних знаннях.

Дисципліна практичного спрямування, а саме «Технологія столярного і меблевого виробництва» містить у собі виняткову можливість для розвитку творчих здібностей. Однак, для цього необхідно вирішити завдання органічного поєднання двох видів художньої активності студентів: сприйняття мистецтва (споживання) і оволодіння практичними навичками (виробництва).

Так само, як культура невіддільна від освіти, так і дисципліни з технології обробки конструкційних матеріалів не повинні йти у відриві від художньо-естетичного розвитку. На практиці часто спостерігається зворотне – акцент робиться на репродуктивній, механічній стороні процесу – виготовленні та оздобленні виробу.

Підготовка майбутніх фахівців технологічної освіти повинна полягати в удосконаленні професійної та наукової кваліфікації; забезпеченні більш високого науково-художнього та методично-творчого рівня викладання дисципліни; вдосконаленні навчальних програм, текстів лекцій, рекомендацій, інструкцій до лабораторних робіт, художньо-творчих методів навчання і виховання; використанні на заняттях художньо-творчих умінь та навичок в галузі педагогічної науки; накопиченні передового досвіду; підвищенні культурного рівня, вихованні нової моралі, заснованої на загальнолюдських цінностях [3].

На заняттях ми пропонуємо:

1. Сприяти створенню в творчому процесі умов, що формують самостійність і самосвідомість студента.
2. Схему «аудиторне заняття за даною темою – домашнє завдання з цієї теми», яку найчастіше використовують на індивідуальних та групових заняттях, змінити на протилежну. Перша схема не дозволяє контролювати та ефективно впливати на перебіг творчої самостійної роботи студента, що особливо актуально для викладача.

Тому для ефективного розвитку творчих здібностей студентів потрібно впроваджувати схему «домашнє завдання за даною темою – аудиторне заняття з цієї теми», що сприятиме самостійності, зацікавленості в творчому пошуку під час індивідуальних та групових занять.

Пропонований шлях змінює ситуацію докорінно, оскільки на індивідуальне заняття студент, як і раніше, приносить самостійну роботу. Проте самостійність його виявляється також у порівнянні двох і більше робіт. Виконання завдання здійснюється самим студентом з урахуванням програми та особливостей даної теми. Після виконання завдання та певного обсягу робіт удома, студент в аудиторії радиться з викладачем, обмірковуючи правильність зробленого. На заняттях студенти знайомляться з особливостями того чи іншого виду робіт, тонкощами технологій.

Дуже важливо проводити на заняттях хвилини запитань і відповідей між студентами, що дає можливість перевірити знання з даної теми. Студенти готують запитання, класифікують, підбирають до них детальні відповіді. Це привчає їх правильно формулювати запитання, добирати відповіді в довідковій і спеціальній літературі. Мета таких запитань – виявити інтерес до знань, розвинути творчу самостійність, відчуті і проявити себе як особистість. На занятті дуже важливо почути від студента його особисте міркування, виклад поглядів, оцінку з даної теми та які саме використовував уміння та навички і з якими зустрічався труднощами в самостійній роботі [4].

Перевагами такого підходу є те, що:

- 1) студенти швидко та якісно вивчають навчальну програму, що дає можливість доповнити заплановане завдання кількома творчими роботами;
- 2) викладач на самому занятті має можливість: консультувати кожного студента з питань, які викликали у нього труднощі чи особливий інтерес; визначити підготовленість студента до занять; перевірити фактичний рівень знань і умінь кожного студента.

Після цього студенти приступають до загальної дискусії, обміну думками, обговорення проблем. У підсумку знаходиться максимальна кількість варіантів вирішення творчого завдання, а також шляхів досягнення наміченої мети, в тому числі нетрадиційних.

Головне на заняттях активізувати навчальну групу так, щоб жодний студент не залишився осторонь від творчого процесу вирішення практичних завдань і після всього чітко уявляв, з чого починати і в якому напрямі працювати над творчою розробкою. У результаті відкритого діалогу між викладачем та студентом встановлюються відносини довіри, поваги; студент одержує можливість виявити свої творчі здібності, свою самостійність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Момот Л. А. Творчий розвиток учнів у процесі навчання / Момот Л. А., Шелестова Л. І. // Шляхи освіти. – 1998. – № 1. – С. 10–13.
2. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн. – Санкт-Петербург : Питер, 2000. – 720 с.
3. Стешенко В. Структурно-логічна схема підготовки вчителя трудового навчання / В. Стешенко // Трудова підготовка в закладах освіти. – 1999. – № 1. – С. 23–27.
4. Хомич Л. Методологічні основи формування творчої особистості вчителя / Л. Хомич // Актуальні проблеми формування творчої особистості вчителя початкових класів: Зб. матер. II Всеукр. наук.-практ. конф. – Вінниця, ВДПУ, 2001. – 393 с.

Іванець В.

Науковий керівник – доц. Сорока Т.П.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ОБРОБКИ ДЕРЕВИНИ

Вирішення завдань політехнічної освіти головною мірою залежить від підготовки висококваліфікованих вчителів трудового навчання і технологій. Фахова підготовка майбутніх фахівців технологічної освіти здійснюється на інженерно-педагогічних факультетах під час вивчення профільних дисциплін. Однією з таких начальних дисциплін є «Технологія столярного і меблевого виробництва».

Проаналізувавши літературні джерела ми виявили, що над проблемою підготовки майбутніх вчителів трудового навчання та технологій активно працювали: Д. Тхоржевський, В. Сидоренко, Г. Терещук, А. Терещук, В. Понятишин, Ю. Туранов, О. Коберник, С. Ящук, В. Бербец, та ін.

Поступове зменшення тижневого навантаження для вивчення навчальних дисциплін змушує